

DECIZII

DECIZIA (UE) 2022/2296 A CONSILIULUI

din 21 noiembrie 2022

privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 148 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere avizul Parlamentului European ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽²⁾,

după consultarea Comitetului Regiunilor,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Statele membre și Uniunea trebuie să depună eforturi în vederea elaborării unei strategii coordonate pentru ocuparea forței de muncă, în special pentru promovarea unei forțe de muncă competente, calificate și adaptabile, precum și a unor piețe ale muncii orientate către viitor și capabile să reacționeze la evoluția economiei, în vederea realizării obiectivelor de ocupare deplină a forței de muncă și de progres social, de creștere economică echilibrată, de nivel înalt de protecție și de îmbunătățire a calității mediului stabilite la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). Statele membre trebuie să considere promovarea ocupării forței de muncă drept o chestiune de interes comun și să își coordoneze acțiunile întreprinse în acest sens în cadrul Consiliului, ținând seama de practicile naționale legate de responsabilitățile partenerilor sociali.
- (2) Uniunea trebuie să combată excluziunea socială și discriminările și să promoveze justiția și protecția sociale, precum și egalitatea între femei și bărbați, solidaritatea între generații și protecția drepturilor copilului, astfel cum se prevede la articolul 3 din TUE. La definirea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor sale, Uniunea trebuie să țină seama de cerințele privind promovarea unui nivel ridicat al ocupării forței de muncă, garantarea unei protecții sociale corespunzătoare, combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, precum și de cerințele privind un nivel ridicat de educație, de formare profesională și de protecție a sănătății umane, astfel cum se prevede la articolul 9 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).
- (3) În conformitate cu TFUE, Uniunea a elaborat și a pus în aplicare instrumente de coordonare pentru politicile economice și de ocupare a forței de muncă. Ca parte a acestor instrumente, orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre (denumite în continuare „orientările”) prevăzute în anexa la prezenta decizie, împreună cu orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii prevăzute în Recomandarea (UE) 2015/1184 a Consiliului ⁽⁴⁾, formează orientările integrate. Acestea trebuie să ghideze punerea în aplicare a politicilor în statele membre și în Uniune, reflectând interdependența dintre statele membre. Setul rezultat de politici și de reforme coordonate europene și naționale trebuie să constituie un mix global adecvat și sustenabil de politici economice, de ocupare a forței de muncă și sociale, care ar trebui să ducă la efecte colaterale pozitive pentru societate în general și să răspundă în mod eficace la impactul pe care l-a avut pandemia de COVID-19, la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și la creșterea costului vieții.

⁽¹⁾ Avizul din 18 octombrie 2022 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽²⁾ Avizul din 21 septembrie 2022 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽³⁾ Avizul din 21 octombrie 2022 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽⁴⁾ Recomandarea (UE) 2015/1184 a Consiliului din 14 iulie 2015 privind orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii Europene (JO L 192, 18.7.2015, p. 27).

- (4) Pentru a consolida progresul economic și social, pentru a facilita tranziția verde și cea digitală și pentru a realiza piețe ale forței de muncă favorabile incluziunii, competitive și reziliente în Uniune, statele membre ar trebui să promoveze educația, formarea, perfecționarea și recalificarea de calitate, precum și învățarea pe tot parcursul vieții, educația și formarea profesională orientată spre viitor și oportunitățile de carieră îmbunătățite prin consolidarea legăturilor dintre sistemul de învățământ și piața muncii și prin recunoașterea aptitudinilor, cunoștințelor și competențelor dobândite prin învățarea nonformală și informală.
- (5) Orientările sunt conforme cu Pactul de stabilitate și de creștere, cu legislația existentă a Uniunii și cu diversele inițiative ale Uniunii, inclusiv cu Directiva 2001/55/CE a Consiliului ⁽⁵⁾, Recomandările Consiliului din 10 martie 2014 ⁽⁶⁾, din 15 februarie 2016 ⁽⁷⁾, din 19 decembrie 2016 ⁽⁸⁾, din 15 martie 2018 ⁽⁹⁾, din 22 mai 2018 ⁽¹⁰⁾, din 22 mai 2019 ⁽¹¹⁾, din 8 noiembrie 2019 ⁽¹²⁾, din 30 octombrie 2020 ⁽¹³⁾, din 24 noiembrie 2020 ⁽¹⁴⁾, din 29 noiembrie 2021 ⁽¹⁵⁾ și 16 iunie 2022 ⁽¹⁶⁾, Recomandarea (UE) 2021/402 a Comisiei ⁽¹⁷⁾, Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului ⁽¹⁸⁾, Rezoluția Consiliului din 26 februarie 2021 ⁽¹⁹⁾, Comunicarea Comisiei din 9 decembrie 2021 privind construirea unei economii în serviciul cetățenilor: un plan de acțiune pentru economia socială, Decizia (UE) 2021/2316 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁰⁾, Directiva (UE) 2022/2041 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană ⁽²¹⁾ și Directiva Parlamentului European și a Consiliului privind consolidarea echilibrului de gen în rândul administratorilor societăților cotate la bursă și măsuri conexe.
- (6) Semestrul european reunește diferitele instrumente într-un cadru global pentru o coordonare și o supraveghere multilaterală integrată a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă din cadrul Uniunii. Având drept obiective durabilitatea mediului, productivitatea, echitatea și stabilitatea macroeconomică, semestrul european integrează principiile Pilonului european al drepturilor sociale și ale instrumentului de monitorizare a acestuia, tabloul de bord social, și prevede un dialog intens cu partenerii sociali, societatea civilă și alte părți interesate. Acesta
-
- ⁽⁵⁾ Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflus masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri (JO L 212, 7.8.2001, p. 12).
- ⁽⁶⁾ Recomandarea Consiliului din 10 martie 2014 privind un cadru de calitate pentru stagii (JO C 88, 27.3.2014, p. 1).
- ⁽⁷⁾ Recomandarea Consiliului din 15 februarie 2016 privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă (JO C 67, 20.2.2016, p. 1).
- ⁽⁸⁾ Recomandarea Consiliului din 19 decembrie 2016 privind parcursurile de actualizare a competențelor: noi oportunități pentru adulți (JO C 484, 24.12.2016, p. 1).
- ⁽⁹⁾ Recomandarea Consiliului din 15 martie 2018 privind un cadru european pentru ucenicii de calitate și eficace (JO C 153, 2.5.2018, p. 1).
- ⁽¹⁰⁾ Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (JO C 189, 4.6.2018, p. 1).
- ⁽¹¹⁾ Recomandarea Consiliului din 22 mai 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor (JO C 189, 5.6.2019, p. 4).
- ⁽¹²⁾ Recomandarea Consiliului din 8 noiembrie 2019 privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă (JO C 387, 15.11.2019, p. 1).
- ⁽¹³⁾ Recomandarea Consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret” și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret (JO C 372, 4.11.2020, p. 1).
- ⁽¹⁴⁾ Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență (JO C 417, 2.12.2020, p. 1).
- ⁽¹⁵⁾ Recomandarea Consiliului din 29 noiembrie 2021 privind abordările bazate pe învățarea mixtă pentru un învățământ primar și secundar de înaltă calitate și incluziv (JO C 504, 14.12.2021, p. 21).
- ⁽¹⁶⁾ Recomandare a Consiliului din 16 iunie 2022 privind o abordare europeană a microcertificatelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională (JO C 243, 27.6.2022, p. 10), Recomandare a Consiliului din 16 iunie 2022 privind conturile personale de învățare (JO C 243, 27.6.2022, p. 26), Recomandare a Consiliului din 16 iunie 2022 privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică (JO C 243, 27.6.2022, p. 35).
- ⁽¹⁷⁾ Recomandarea (UE) 2021/402 a Comisiei din 4 martie 2021 referitoare la un sprijin activ eficace pentru ocuparea forței de muncă în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19 (EASE) (JO L 80, 8.3.2021, p. 1).
- ⁽¹⁸⁾ Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii (JO L 223, 22.6.2021, p. 14).
- ⁽¹⁹⁾ Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) (JO C 66, 26.2.2021, p. 1).
- ⁽²⁰⁾ Decizia (UE) 2021/2316 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 decembrie 2021 privind Anul european al tineretului (2022) (JO L 462, 28.12.2021, p. 1).
- ⁽²¹⁾ JO L 275, 25.10.2022, p. 33.

sprijină realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă. Politicile economice și de ocupare a forței de muncă ale Uniunii și ale statelor membre ar trebui să fie însoțite de tranziția echitabilă a Europei către o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei, durabilă din punctul de vedere al mediului și digitală, îmbunătățind totodată competitivitatea, asigurând condiții de muncă adecvate, încurajând inovarea, promovând justiția socială, egalitatea de șanse și convergența socioeconomică ascendentă și combătând inegalitățile și disparitățile regionale.

- (7) Schimbările climatice și alte provocări legate de mediu, necesitatea de a accelera independența energetică, o tranziție verde justă și echitabilă din punct de vedere social, asigurarea autonomiei strategice deschise a Europei, globalizarea, digitalizarea, inteligența artificială, intensificarea telemuncii, economia platformelor și schimbările demografice transformă profund economiile și societățile europene. Uniunea și statele sale membre trebuie să colaboreze pentru a aborda în mod eficace și proactiv evoluțiile structurale respective și a adapta sistemele existente în funcție de necesități, recunoscând interdependența strânsă a economiilor și a piețelor muncii ale statelor membre și a politicilor conexe. Acest lucru necesită măsuri de politică ambițioase, coordonate și eficace, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național, recunoscând totodată rolul partenerilor sociali, în conformitate cu TFUE și cu dispozițiile Uniunii privind guvernarea economică, ținând seama de Pilonul european al drepturilor sociale. Astfel de măsuri de politică ar trebui să includă un stimulente pentru investiții sustenabile, un angajament reînnoit pentru reforme eşalonate în mod corespunzător care să îmbunătățească creșterea economică durabilă și favorabilă incluziunii, crearea unor locuri de muncă de calitate, productivitatea, condițiile de muncă adecvate, coeziunea socială și teritorială, convergența socioeconomică ascendentă, reziliența și exercitarea responsabilității fiscale, cu sprijin din partea programelor de finanțare existente ale Uniunii, în special Mecanismul de redresare și reziliență instituit prin Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²²⁾ și fondurile politicii de coeziune, inclusiv Fondul social european Plus instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²³⁾ și Fondul european de dezvoltare regională instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁴⁾, precum și Fondul pentru o tranziție justă instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1056 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁵⁾. Măsurile de politică ar trebui să combine măsuri legate de cerere cu măsuri legate de ofertă, ținându-se seama, în același timp, de impactul lor economic, de impactul acestora asupra mediului, asupra ocupării forței de muncă și de impactul social.
- (8) Parlamentul European, Consiliul și Comisia au proclamat Pilonul european al drepturilor sociale ⁽²⁶⁾. Pilonul stabilește 20 de principii și de drepturi care vin în sprijinul unor piețe ale muncii și al unor sisteme de protecție socială funcționale și echitabile, structurate în jurul a trei categorii: egalitate de șanse și acces pe piața muncii, condiții de lucru echitabile și protecție și incluziune socială. Principiile și drepturile ghidează direcția strategică a Uniunii, asigurând faptul că tranzițiile către neutralitatea climatică și durabilitatea mediului, digitalizare și schimbările demografice sunt echitabile și juste din punct de vedere social și mențin coeziunea teritorială. Pilonul european al drepturilor sociale, alături de tabloul de bord social care îl însoțește, constituie un cadru de referință pentru monitorizarea ocupării forței de muncă și a performanței sociale a statelor membre, pentru stimularea reformelor la nivel național, regional și local și pentru reconcilierea aspectului social cu exigențele pieței în economia modernă de astăzi, inclusiv prin promovarea economiei sociale. La 4 martie 2021, Comisia a prezentat un plan de acțiune pentru punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale (denumit în continuare „planul de acțiune”), care include obiective principale ambițioase, dar realiste și obiective secundare complementare pentru 2030, în domeniile ocupării forței de muncă, competențelor, educației și reducerii sărăciei, precum și tabloul de bord social revizuit.
- (9) La 8 mai 2021, cu ocazia Summitului social de la Porto, șefii de stat sau de guvern au recunoscut în Pilonul european al drepturilor sociale un element fundamental al redresării, remarcând că punerea sa în aplicare va consolida eforturile Uniunii către o tranziție digitală, verde și echitabilă și va contribui la realizarea unei convergențe sociale și economice ascendente și la abordarea provocărilor demografice. Ei au subliniat că dimensiunea socială, dialogul social și implicarea activă a partenerilor sociali se află în centrul unei economii sociale de piață cu grad ridicat de competitivitate. Au constatat că planul de acțiune oferă orientări utile pentru punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, inclusiv în domeniul ocupării forței de muncă, al competențelor, al sănătății și al protecției sociale. Au salutat noile obiective principale ale Uniunii pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă

⁽²²⁾ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

⁽²³⁾ Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013 (JO L 231, 30.6.2021, p. 21).

⁽²⁴⁾ Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (JO L 231, 30.6.2021, p. 60).

⁽²⁵⁾ Regulamentul (UE) 2021/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului pentru o tranziție justă (JO L 231, 30.6.2021, p. 1).

⁽²⁶⁾ Proclamația interinstituțională privind Pilonul european al drepturilor sociale (JO C 428, 13.12.2017, p. 10).

(cel puțin 78 % din populația cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă), competențele (cel puțin 60 % din totalul adulților ar trebui să participe la activități de formare profesională în fiecare an) și reducerea sărăciei (cu cel puțin 15 milioane de persoane, inclusiv cinci milioane de copii), precum și tabloul de bord social revizuit, în vederea monitorizării progreselor înregistrate în direcția punerii în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale ca parte a cadrului de coordonare a politicilor în contextul semestrului european. În plus, Angajamentul social de la Porto a invitat statele membre să stabilească obiective naționale ambițioase care, ținând seama în mod corespunzător de poziția inițială a fiecărei țări, ar trebui să constituie o contribuție adecvată la realizarea obiectivelor principale ale Uniunii pentru 2030. La Porto, șefii de stat sau de guvern au remarcat că, pe măsură ce Europa se redresează treptat după pandemia de COVID-19, prioritatea va fi trecerea de la protejarea locurilor de muncă la crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității acestora și au subliniat că punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale va fi esențială pentru a asigura crearea de locuri de muncă mai numeroase și de mai bună calitate pentru toți, în cadrul unei redresări favorabile incluziunii.

Aceștia și-au subliniat angajamentul privind unitatea și solidaritatea, ceea ce implică, de asemenea, asigurarea egalității de șanse pentru toți și a faptului că nimeni nu este lăsat în urmă. Astfel cum s-a stabilit în Agenda strategică a Consiliului European 2019-2024, aceștia și-au afirmat hotărârea de a consolida în continuare punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale la nivelul Uniunii și la nivel național, ținând seama în mod corespunzător de competențele respective și de principiile subsidiarității și proporționalității. În cele din urmă, aceștia au subliniat importanța urmăririi îndeaproape, inclusiv la cel mai înalt nivel, a progreselor înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și a obiectivelor principale ale Uniunii pentru 2030.

- (10) În urma invadării Ucrainei de către Rusia, în concluziile sale din 24 februarie 2022, Consiliul European a condamnat acțiunile Rusiei, care încearcă să submineze securitatea și stabilitatea europeană și mondială, și și-a exprimat solidaritatea față de poporul ucrainean, subliniind încălcarea dreptului internațional și a principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite. În contextul actual, având în vedere amploarea afluxului de refugiați și de persoane strămutate, este necesară protecția temporară, astfel cum a fost acordată prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului ⁽²⁷⁾, prin care este activată Directiva 2001/55/CE. Acest lucru le permite persoanelor strămutate din Ucraina să se bucure de drepturi armonizate în întreaga Uniune, care oferă un nivel adecvat de protecție. Participând la piețele muncii din Europa, persoanele strămutate din Ucraina pot contribui la consolidarea economiei Uniunii și își pot ajuta țara și pe locuitorii acesteia. În viitor, experiența și competențele dobândite pot contribui la reconstrucția Ucrainei. În ceea ce-i privește pe copiii și adolescenții neînsoțiți, protecția temporară le conferă dreptul la tutelă legală și acces la educație și îngrijire. Statele membre ar trebui să-i implice pe partenerii sociali în conceperea, punerea în aplicare și evaluarea măsurilor de politică menite să abordeze problemele în materie de ocupare a forței de muncă și de competențe, inclusiv recunoașterea calificărilor, provocate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Partenerii sociali joacă un rol esențial în atenuarea efectelor războiului în ceea ce privește menținerea ocupării forței de muncă și producția.
- (11) Reformele pieței muncii, inclusiv mecanismele de stabilire a salariilor la nivel național, ar trebui să respecte practicile naționale de dialog social și autonomia partenerilor sociali, în vederea asigurării unor salarii echitabile care să permită un nivel de trai decent, o creștere durabilă și o convergență socioeconomică ascendentă. Acestea ar trebui să ofere oportunitatea necesară pentru o analiză amplă a factorilor socioeconomiici, inclusiv a îmbunătățirilor posibile în ceea ce privește sustenabilitatea, competitivitatea, inovarea, crearea de locuri de muncă de calitate, condițiile de muncă, sărăcia persoanelor încadrate în muncă, educația, formarea și competențele, sănătatea publică și incluziunea socială, precum și veniturile reale. În acest sens, Mecanismul de redresare și reziliență și alte fonduri ale Uniunii sprijină statele membre în punerea în aplicare a unor reforme și investiții care sunt conforme cu prioritățile Uniunii, făcând economiile și societățile europene mai sustenabile, mai reziliente și mai bine pregătite pentru tranziția verde și cea digitală în contextul post-pandemiei de COVID-19. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a agravat și mai mult provocările socioeconomice preexistente generate de pandemia de COVID-19. Statele membre și Uniunea ar trebui să continue să se asigure că impactul social, economic și cel asupra ocupării forței de muncă sunt atenuate și că tranzițiile sunt echitabile și juste din punct de vedere social, având în vedere, de asemenea, faptul că îmbunătățirea autonomiei strategice deschise și accelerarea tranziției verzi vor contribui la reducerea dependenței de importurile de energie și de alte produse și tehnologii strategice, în special din Rusia. Este esențial să fie consolidată reziliența și să fie continuate eforturile în direcția unei societăți incluzive și reziliente, în care cetățenii să fie protejați și capabili să anticipeze și să gestioneze schimbările, fiind totodată în măsură să participe activ în societate și în economie.

⁽²⁷⁾ Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO L 71, 4.3.2022, p. 1).

Este necesar un set coerent de politici active în domeniul pieței muncii, constând în stimulente temporare pentru angajare și tranziție, politici în materie de competențe și servicii îmbunătățite de ocupare a forței de muncă, pentru a sprijini tranzițiile de pe piața muncii, având în vedere, de asemenea, transformarea verde și digitală, astfel cum se subliniază în Recomandarea (UE) 2021/402 a Comisiei și în Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică. Ar trebui promovate condițiile de muncă decente, inclusiv securitatea și sănătatea în muncă și sănătatea fizică și mintală a lucrătorilor.

- (12) Este necesar ca discriminarea să fie combătută sub toate formele sale, egalitatea de gen să fie asigurată, iar ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor să fie sprijinită. Este necesar să se asigure acces egal și oportunități pentru toți și să se reducă sărăcia și excluziunea socială, în special a copiilor, a persoanelor cu handicap și a romilor, în special prin asigurarea unei funcționări eficiente a piețelor muncii și a unor sisteme de protecție socială adecvate și favorabile incluziunii, astfel cum se prevede în Recomandarea Consiliului din 8 noiembrie 2019 și prin înlăturarea barierelor din calea educației favorabile incluziunii și orientate spre viitor, a formării, a învățării pe tot parcursul vieții și a participării pe piața muncii, inclusiv prin investiții în educația și îngrijirea timpurie, în conformitate cu Garanția europeană pentru copii, și în competențe digitale și verzi. Accesul echitabil și în timp util la îngrijire pe termen lung și servicii medicale accesibile ca preț, inclusiv promovarea prevenției și a asistenței medicale, sunt deosebit de relevante, în special prin prisma pandemiei de COVID-19 care a început în 2020 și în contextul îmbătrânirii societăților. Potențialul persoanelor cu handicap de a contribui la creșterea economică și la dezvoltarea socială ar trebui să fie valorificat într-o mai mare măsură. Pe măsură ce noi modele economice și de afaceri își fac apariția la nivelul locurilor de muncă în întreaga Uniune, relațiile de muncă suferă și ele schimbări. Statele membre ar trebui să se asigure că relațiile de muncă ce apar ca urmare a noilor forme de muncă mențin și consolidează modelul social european.
- (13) Orientările integrate ar trebui să servească drept bază pentru recomandările specifice fiecărei țări pe care Consiliul le poate adresa statelor membre. Statele membre trebuie să utilizeze pe deplin resursele din cadrul REACT-EU, instituit prin Regulamentul (UE) 2020/2221 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁸⁾, care consolidează fondurile politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 și Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD) până în 2023. Din cauza actualei crize ucrainene, Regulamentul (UE) 2020/2221 a fost completat ulterior prin Regulamentul (UE) 2022/562 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁹⁾, precum și printr-o nouă modificare a Regulamentului (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁰⁾ privind creșterea prefinanțării pentru REACT-EU și printr-un nou cost unitar pentru a contribui la accelerarea integrării a persoanelor care părăsesc Ucraina și intră în Uniune, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2022/613 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³¹⁾.

În plus, pentru perioada de programare 2021-2027, statele membre ar trebui să utilizeze pe deplin Fondul social european Plus, Fondul european de dezvoltare regională, Mecanismul de redresare și reziliență și alte fonduri ale Uniunii, inclusiv Fondul pentru o tranziție justă, precum și InvestEU instituit prin Regulamentul (UE) 2021/523 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³²⁾, pentru a stimula ocuparea forței de muncă și investițiile sociale de calitate, pentru a combate sărăcia și excluziunea socială, pentru a combate discriminarea, pentru a asigura accesibilitatea și a promova oportunitățile de perfecționare și de recalificare a forței de muncă, învățarea pe tot parcursul vieții și educația și formarea de înaltă calitate pentru toți, inclusiv alfabetizarea digitală și competențele

⁽²⁸⁾ Regulamentul (UE) 2020/2221 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește resursele suplimentare și măsurile de implementare cu scopul de a oferi asistență pentru sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pentru pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei (REACT-EU) (JO L 437, 28.12.2020, p. 30).

⁽²⁹⁾ Regulamentul (UE) 2022/562 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 aprilie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 223/2014 în ceea ce privește Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa (CARE) (JO L 109, 8.4.2022, p. 1).

⁽³⁰⁾ Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159).

⁽³¹⁾ Regulamentul (UE) 2022/613 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 aprilie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 223/2014 în ceea ce privește majorarea prefinanțării din resursele REACT-EU și stabilirea unui cost unitar (JO L 115, 13.4.2022, p. 38).

⁽³²⁾ Regulamentul (UE) 2021/523 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a Programului InvestEU și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/1017 (JO L 107, 26.3.2021, p. 30).

digitale, cu scopul de a le oferi cunoștințele și calificările necesare pentru o economie digitală și verde. Statele membre trebuie, de asemenea, să utilizeze pe deplin Fondul european de ajustare la globalizare pentru lucrătorii disponibilizați instituit prin Regulamentul (UE) 2021/691 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³³⁾ pentru a sprijini lucrătorii disponibilizați ca urmare a unor evenimente majore de restructurare, cum ar fi pandemia de COVID-19, a transformărilor socioeconomice care sunt rezultatul unor tendințe mai globale și a schimbărilor tehnologice și de mediu. Cu toate că se adresează statelor membre și Uniunii, orientările integrate ar trebui să fie puse în aplicare în parteneriat cu toate autoritățile naționale, regionale și locale, implicând îndeaproape parlamentele, precum și partenerii sociali și reprezentanții societății civile.

- (14) Comitetul pentru ocuparea forței de muncă și Comitetul pentru protecție socială trebuie să monitorizeze modul în care sunt puse în aplicare politicile relevante având în vedere orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă, în concordanță cu mandatele lor întemeiate pe tratate. Comitetele respective și alte grupuri de pregătire ale Consiliului implicate în coordonarea politicilor economice și sociale trebuie să colaboreze îndeaproape. Ar trebui menținut dialogul în materie de politici între Parlamentul European, Consiliu și Comisie, în special în ceea ce privește orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre.
- (15) Comitetul pentru protecție socială a fost consultat,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se adoptă orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre (denumite în continuare „orientările”), astfel cum sunt prevăzute în anexă. Orientările fac parte din orientările integrate.

Articolul 2

Statele membre iau în considerare orientările în politicile lor privind ocuparea forței de muncă și în programele lor de reformă, despre care transmit rapoarte în conformitate cu articolul 148 alineatul (3) din TFUE.

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 21 noiembrie 2022.

Pentru Consiliu
Președintele
Z. NEKULA

⁽³³⁾ Regulamentul (UE) 2021/691 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 privind Fondul european de ajustare la globalizare pentru lucrătorii disponibilizați (FEG) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1309/2013 (JO L 153, 3.5.2021, p. 48).

ANEXĂ

Orientarea 5: Stimularea cererii de forță de muncă

Statele membre ar trebui să promoveze în mod activ o economie socială de piață durabilă și să faciliteze și să sprijine investițiile în crearea de locuri de muncă de calitate, valorificând, de asemenea, potențialul legat de tranziția digitală și de tranziția verde, având în vedere obiectivul principal al Uniunii pentru 2030 în ceea ce privește ocuparea forței de muncă. În acest scop, ele ar trebui să reducă barierele cu care se confruntă întreprinderile în ceea ce privește angajarea de personal, să promoveze antreprenoriatul responsabil și activitățile independente autentice și, în special, să sprijine crearea și dezvoltarea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin accesul la finanțare. Statele membre ar trebui să promoveze în mod activ dezvoltarea economiei sociale și să valorifice întregul potențial al acesteia, să stimuleze inovarea socială și întreprinderile sociale și să încurajeze modelele de afaceri care creează oportunități de locuri de muncă de calitate și generează beneficii sociale mai ales la nivel local, în special în cadrul economiei circulare și în teritoriile cele mai afectate de tranziția către o economie verde din cauza specializării lor sectoriale.

În urma pandemiei de COVID-19, schemele de reducere a timpului de muncă bine concepute și alte măsuri similare ar trebui, de asemenea, să faciliteze și să sprijine procesele de restructurare, pe lângă menținerea locurilor de muncă atunci când este cazul, contribuind la modernizarea economiei, inclusiv prin măsuri asociate de dezvoltare a competențelor. Ar trebui avute în vedere stimulente bine concepute pentru angajare și tranziție, precum și măsuri de perfecționare și recalificare profesională, pentru a sprijini crearea de locuri de muncă și tranzițiile pe tot parcursul vieții profesionale și pentru a aborda deficitul de forță de muncă și de competențe, având în vedere, de asemenea, transformarea digitală și cea verde, schimbările demografice, precum și impactul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

Fiscalitatea ar trebui să fie reorientată de la impozitarea muncii către alte surse, care sprijină într-o mai mare măsură ocuparea forței de muncă și creșterea incluzivă și care sunt în concordanță cu obiectivele privind clima și mediul, luând în considerare efectul de redistribuire al sistemului fiscal, precum și efectele acestuia asupra participării femeilor pe piața muncii, și protejând totodată veniturile destinate unei protecții sociale adecvate și cheltuielilor de stimulare a creșterii economice.

Statele membre, inclusiv cele care dispun de regimuri de salariu minim garantat, ar trebui să promoveze negocierile colective în vederea stabilirii salariilor și să asigure implicarea efectivă a partenerilor sociali într-un mod transparent și previzibil, care să permită o adaptare adecvată a salariilor la evoluția productivității și să asigure salarii echitabile pentru un nivel de trai decent, acordând o atenție deosebită grupurilor cu venituri mici și medii cu scopul de a consolida convergența socioeconomică ascendentă. Mecanismele de stabilire a salariilor ar trebui să țină seama de condițiile socioeconomice, inclusiv de creșterea ocupării forței de muncă, de competitivitate și de evoluțiile regionale și sectoriale. Respectând practicile naționale și autonomia partenerilor sociali, statele membre și partenerii sociali ar trebui să se asigure că toți lucrătorii au salarii adecvate, beneficiind direct sau indirect de contracte colective sau salarii minime garantate adecvate, ținând seama de impactul acestora asupra competitivității, creării de locuri de muncă și sărăciei persoanelor încadrate în muncă.

Orientarea 6: Îmbunătățirea ofertei de forță de muncă și ameliorarea accesului la locuri de muncă, dobândirea de aptitudini și competențe pe tot parcursul vieții

În contextul tranziției digitale și al tranziției verzi, al schimbărilor demografice și al războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, statele membre ar trebui să promoveze sustenabilitatea, productivitatea, capacitatea de inserție profesională și capitalul uman, încurajând dobândirea de aptitudini și competențe pe tot parcursul vieții oamenilor și răspunzând nevoilor actuale și viitoare ale pieței muncii, având în vedere obiectivul principal al Uniunii pentru 2030 privind competențele. Statele membre ar trebui, de asemenea, să modernizeze și să investească în sistemele lor de educație și formare pentru a oferi o educație de înaltă calitate și incluzivă, inclusiv educație și formare profesională, acces la învățarea digitală, formare lingvistică (de exemplu, în cazul refugiaților, inclusiv din Ucraina) și dobândirea de competențe antreprenoriale. Statele membre ar trebui să colaboreze cu partenerii sociali, cu furnizorii de educație și de formare, cu întreprinderile și cu alte părți interesate, pentru a aborda deficiențele structurale ale sistemelor de educație și de formare și pentru a le îmbunătăți calitatea și relevanța pe piața muncii, având în același timp drept scop facilitarea tranziției verzi și a celei digitale, abordarea neconcordanțelor existente în materie de competențe și prevenirea apariției unor noi deficite, în special pentru activitățile legate de planul REPowerEU, cum ar fi utilizarea energiei din surse regenerabile sau renovarea clădirilor.

Este necesar să se acorde o atenție deosebită provocărilor cu care se confruntă profesia de cadru didactic, inclusiv prin investiții în competențele digitale ale cadrelor didactice și ale formatorilor. Sistemele de educație și formare ar trebui să îi înzestreze pe toți cursanții cu competențe-cheie, inclusiv competențe de bază și digitale, precum și competențe transversale, pentru a pune bazele unei capacități de adaptare și reziliență pentru întreaga viață, și să asigure totodată că profesorii sunt pregătiți să stimuleze respectivele competențe în rândul cursanților. Statele membre ar trebui să sprijine adulții în vârstă de muncă în ceea ce privește accesul la formare și să sporească stimulentele și motivația persoanelor de a

urma cursuri de formare, inclusiv, după caz, prin intermediul drepturilor individuale la formare, cum ar fi conturile personale de învățare, asigurând transferabilitatea acestora în timpul tranzițiilor profesionale, precum și printr-un sistem fiabil de evaluare a calității formării. Statele membre ar trebui să examineze utilizarea microcertificatelor pentru a sprijini învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională. Ele ar trebui să permită tuturor să anticipeze nevoile pieței muncii și să se adapteze mai bine la acestea, în special prin perfecționare și recalificare profesională continuă și prin furnizare de consiliere și orientare integrată, cu scopul de a sprijini tranziții echitabile și juste pentru toți, de a consolida rezultatele sociale, de a remedia deficitele de pe piața muncii și decalajele dintre competențe și cererea pieței, de a îmbunătăți reziliența generală a economiei la șocuri și de a facilita eventualele adaptări.

Statele membre ar trebui să promoveze egalitatea de șanse pentru toți prin abordarea inegalităților din sistemele de educație și formare. În special, copiilor ar trebui să li se asigure accesul la educație și îngrijire timpurie de bună calitate și la prețuri abordabile, în conformitate cu Garanția europeană pentru copii. Statele membre ar trebui să vizeze creșterea nivelurilor generale de calificare, să reducă numărul persoanelor care părăsesc timpuriu sistemul de educație și formare, să sprijine accesul la educație al copiilor din grupuri defavorizate și din zone îndepărtate, să sporească atractivitatea educației și formării profesionale (EFP), să sprijine accesul la învățământul terțiar și absolvirea acestuia, să faciliteze tranziția tinerilor de la educație la încadrarea în muncă prin stagii și ucenicii de calitate, precum și să sporească participarea adulților la învățarea continuă, în special în rândul cursanților care provin din medii defavorizate și al celor mai puțin calificați. Ținând seama de noile cerințe ale societăților digitale, verzi și în curs de îmbătrânire, statele membre ar trebui să consolideze învățarea la locul de muncă în sistemele lor de EFP, inclusiv prin programe de ucenicie de calitate și eficiente și să crească numărul de absolvenți, mai ales femei, în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM), atât în EFP, cât și în învățământul terțiar. În plus, statele membre ar trebui să crească relevanța pentru piața muncii a învățământului terțiar și, după caz, a cercetării, să îmbunătățească monitorizarea și previzionarea competențelor, să îmbunătățească vizibilitatea competențelor și comparabilitatea calificărilor, inclusiv a celor dobândite în străinătate, precum și să sporească oportunitățile de recunoaștere și validare a aptitudinilor și competențelor dobândite în afara structurilor formale de educație și formare, inclusiv pentru refugiați și persoanele care beneficiază de un statut de protecție temporară. Statele membre ar trebui să îmbunătățească și să extindă oferta și nivelul de participare la EFP continuă și flexibilă. Ele ar trebui, de asemenea, să ofere sprijin adulților cu un nivel scăzut de calificare pentru ca aceștia să își mențină sau să își dezvolte capacitatea de inserție profesională pe termen lung, stimulând accesul la oportunitățile de învățare de calitate și utilizarea acestora, prin punerea în aplicare a Recomandării Consiliului din 19 decembrie 2016 referitoare la parcursurile de actualizare a competențelor, care prevede o evaluare a competențelor, o ofertă de educație și de formare corespunzătoare oportunităților de pe piața muncii, precum și validarea și recunoașterea competențelor dobândite.

Statele membre ar trebui să ofere șomerilor și persoanelor inactive asistență eficientă, promptă, coordonată și personalizată, bazată pe sprijin pentru căutarea unui loc de muncă, pentru formare și pentru recalificare, precum și pentru accesul la alte servicii de facilitare, acordând o atenție deosebită grupurilor vulnerabile și persoanelor afectate în mod deosebit de tranziția verde și cea digitală sau de șocuri pe piața muncii. Este necesar să se utilizeze cât mai curând posibil, cel târziu după 18 luni de șomaj, strategii cuprinzătoare care să implice evaluări individuale aprofundate ale șomerilor, în vederea reducerii semnificative și prevenirii șomajului de lungă durată și a celui structural. Problema șomajului în rândul tinerilor și cea a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare ar trebui să fie abordată în continuare prin prevenirea părăsirii timpurii a educației și formării și printr-o îmbunătățire structurală a tranziției de la școală la muncă, inclusiv prin punerea în aplicare integrală a Garanției pentru tineret consolidate, care ar trebui să sprijine oportunități de angajare de calitate pentru tineri, în contextul redresării după pandemie. În plus, statele membre ar trebui să își intensifice eforturile, în special pentru a evidenția modul în care tranziția verde și cea digitală oferă o perspectivă reînnoită pentru viitor și oportunități de contracarare a impactului negativ al pandemiei asupra tinerilor.

Statele membre ar trebui să vizeze eliminarea barierelor și a factorilor de descurajare a participării pe piața muncii, precum și luarea de măsuri de stimulare a acestei participări, în special pentru persoanele cu venituri reduse, pentru persoanele care contribuie cu a doua sursă de venit la venitul familiei (adeseori femei) și pentru persoanele cele mai îndepărtate de piața muncii, inclusiv persoanele provenite dintr-un context de migrație și romii marginalizați. Având în vedere deficitul ridicat de forță de muncă în anumite profesii și sectoare, statele membre ar trebui să contribuie la stimularea ofertei de forță de muncă, în special prin promovarea unor salarii adecvate și a unor condiții de muncă decente, precum și prin politici active eficiente în domeniul pieței muncii, respectând rolul partenerilor sociali. De asemenea, statele membre ar trebui să sprijine realizarea unui mediu de lucru adaptat pentru persoanele cu handicap, inclusiv prin intermediul unui sprijin financiar și al unor servicii specifice care să le permită să participe la piața muncii și la societate.

Ar trebui abordate disparitățile dintre bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de remunerare, precum și stereotipurile de gen. Statele membre ar trebui să asigure egalitatea dintre femei și bărbați și o participare sporită a femeilor pe piața muncii, inclusiv prin asigurarea egalității de șanse și a celei în materie de evoluție în carieră și prin eliminarea barierelor din calea accesului la funcții de conducere la toate nivelurile procesului decizional, precum și prin combaterea

violentei și a hărțuirii în lumea muncii, care reprezintă o problemă care afectează în principal femeile. Ar trebui să fie asigurate remunerația egală pentru muncă egală sau pentru o muncă de valoare egală, precum și transparența salarială. Ar trebui promovată concilierea vieții profesionale cu viața privată și viața de familie atât pentru femei, cât și pentru bărbați, în special prin accesul la servicii de îngrijire pe termen lung și la servicii de educație și de îngrijire timpurie de calitate și la prețuri abordabile. Statele membre ar trebui să se asigure că părinții și alte persoane cu responsabilități de îngrijire au acces la concedii adecvate din motive familiale și la formule flexibile de lucru pentru a găsi un echilibru între viața profesională, de familie și cea privată, precum și să promoveze o utilizare echilibrată a acestor drepturi între părinți.

Orientarea 7: Îmbunătățirea funcționării piețelor muncii și a eficacității dialogului social

Pentru a beneficia de o forță de muncă dinamică și productivă și de noi modele de muncă și de afaceri, statele membre ar trebui să colaboreze cu partenerii sociali pentru condiții de muncă corecte, transparente și previzibile, asigurând un echilibru între drepturi și obligații. Statele membre ar trebui să reducă și să prevină segmentarea în cadrul piețelor muncii, să combată munca nedeclarată și activitatea independentă fictivă și să încurajeze tranziția către forme de angajare pe durată nedeterminată. Normele de protecție a ocupării forței de muncă, legislația muncii și instituțiile din domeniul muncii ar trebui să asigure, toate, atât un mediu adecvat pentru recrutare, cât și flexibilitatea necesară pentru ca angajatorii să se adapteze rapid la schimbările de ordin economic, apărând totodată drepturile lucrătorilor și garantând protecția socială, un nivel corespunzător de securitate și medii de lucru sigure, sănătoase și bine adaptate pentru toți lucrătorii. Promovarea utilizării unor formule flexibile de lucru, cum ar fi telemunca, poate contribui la niveluri mai ridicate de ocupare a forței de muncă și la piețe ale muncii mai incluzive în contextul post-pandemic. În același timp, este important să se asigure respectarea drepturilor lucrătorilor în ceea ce privește timpul de lucru, condițiile de muncă, sănătatea mintală la locul de muncă și echilibrul dintre viața profesională și cea privată. Ar trebui prevenite relațiile de muncă ce au ca rezultat condiții de muncă precare, inclusiv în cazul lucrătorilor pe platforme online, în special al lucrătorilor slab calificați, și prin combaterea utilizării abuzive a contractelor atipice. În caz de concediere abuzivă, ar trebui să se asigure accesul la soluționarea eficace și imparțială a litigiilor și dreptul la reparații, inclusiv o despăgubire adecvată, după caz.

Politicile ar trebui să urmărească îmbunătățirea și sprijinirea participării pe piața muncii, a corelării dintre cerere și ofertă și a tranzițiilor pe piața muncii, inclusiv în regiunile defavorizate. Statele membre ar trebui să îi activeze și să îi capaciteze efectiv pe cei care pot participa la piața muncii, în special grupurile vulnerabile, cum ar fi persoanele slab calificate, persoanele cu handicap, persoanele provenite dintr-un context de migrație, inclusiv persoanele care beneficiază de un statut de protecție temporară, și romii marginalizați. Statele membre ar trebui să consolideze domeniul de aplicare și eficacitatea politicilor active în domeniul pieței muncii, prin ameliorarea direcționării, a impactului și a sferei lor de cuprindere și printr-o mai bună corelare a lor cu serviciile sociale, cu formarea și cu ajutorul pentru venit pentru șomerii, pe perioada căutării unui loc de muncă și pe baza drepturilor și a responsabilităților acestora. Statele membre ar trebui să întărească capacitatea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă de a oferi în timp util asistență personalizată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, de a răspunde nevoilor actuale și viitoare ale pieței muncii și de a pune în aplicare o gestionare bazată pe performanță, sprijinită și prin digitalizare.

Statele membre ar trebui să le ofere șomerilor indemnizații de șomaj adecvate cu o durată rezonabilă, în concordanță cu contribuțiile lor și cu normele naționale în materie de eligibilitate. Indemnizațiile de șomaj nu ar trebui să descurajeze reîncadrarea rapidă în muncă și ar trebui să fie însoțite de politici active în domeniul pieței muncii.

Mobilitatea cursanților și a lucrătorilor ar trebui să fie sprijinită în mod corespunzător în vederea îmbunătățirii competențelor și a capacității de inserție profesională a acestora, precum și în scopul exploatarei întregului potențial al pieței europene a muncii, asigurând, în același timp, condiții echitabile pentru toți cei care desfășoară o activitate transfrontalieră și intensificând cooperarea administrativă dintre administrațiile naționale cu privire la lucrătorii mobili, beneficiind de asistența din partea Autorității Europene a Muncii. Mobilitatea lucrătorilor cu ocupații de importanță critică și a lucrătorilor transfrontalieri, sezonieri sau detașați ar trebui să fie sprijinită în cazurile de închidere temporară a frontierelor declanșată de considerente legate de sănătatea publică.

Statele membre ar trebui, de asemenea, să depună eforturi pentru a crea condiții adecvate pentru noi forme de muncă, valorificând potențialul lor de creare de locuri de muncă și asigurând, în același timp, respectarea drepturilor sociale existente. Prin urmare, statele membre ar trebui să ofere consiliere și orientări cu privire la drepturile și obligațiile aplicabile în contextul contractelor atipice și al noilor forme de muncă, cum ar fi munca prin intermediul platformelor digitale. În acest sens, partenerii sociali pot juca un rol esențial, iar statele membre ar trebui să îi sprijine în efortul de implicare și reprezentare a persoanelor în munca atipică și pe platforme online. De asemenea, statele membre ar trebui să ia în considerare oferirea de sprijin pentru asigurarea respectării legislației – cum ar fi orientări sau cursuri de formare specifice pentru inspectoratele de muncă – în ceea ce privește provocările care decurg din noile forme de organizare a muncii, cum ar fi gestionarea algoritmică, supravegherea datelor și telemunca permanentă sau semipermanentă.

Pe baza practicilor naționale existente și pentru a avea un dialog social mai eficace și rezultate socioeconomice mai bune, inclusiv în perioade de criză precum în cazul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și creșterea costului vieții, statele membre ar trebui să se asigure de implicarea veritabilă și la timp a partenerilor sociali în conceperea și punerea în aplicare a reformelor și politicilor de ocupare a forței de muncă, sociale și, după caz, economice, inclusiv prin sprijinul pentru creșterea capacității partenerilor sociali. Statele membre ar trebui să promoveze dialogul social și negocierile colective. Partenerii sociali ar trebui încurajați să negocieze și să încheie acorduri colective referitoare la chestiuni relevante pentru ei, cu respectarea deplină a autonomiei și a dreptului la acțiuni colective.

Acolo unde este cazul și bazându-se pe practicile naționale existente, statele membre ar trebui să țină seama de experiența relevantă în materie de chestiuni sociale și de ocupare a forței de muncă a organizațiilor societății civile.

Orientarea 8: Promovarea egalității de șanse pentru toți, promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Statele membre ar trebui să promoveze piețe ale muncii incluzive, deschise tuturor, prin punerea în aplicare a unor măsuri eficace de combatere a tuturor formelor de discriminare și de promovare a egalității de șanse pentru toți, în special pentru grupurile care sunt subreprezentate pe piața muncii, acordând atenția cuvenită dimensiunii regionale și teritoriale. Ele ar trebui să asigure egalitatea de tratament în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, protecția socială, asistența medicală, îngrijirea copiilor, îngrijirea pe termen lung, educația și accesul la bunuri și servicii, inclusiv la locuințe, indiferent de sex, de rasă sau de origine etnică, de religie sau de convingeri, de handicap, de vârstă sau de orientare sexuală.

Statele membre ar trebui să modernizeze sistemele de protecție socială pentru a oferi o protecție socială adecvată, eficace, eficientă și durabilă pentru toți, pe parcursul tuturor etapelor vieții, promovând incluziunea socială și mobilitatea socială în sens ascendent, stimulând participarea pe piața muncii, sprijinind investițiile sociale, combătând sărăcia și excluziunea socială și abordând inegalitățile, inclusiv prin felul în care își organizează sistemele fiscale și de prestații sociale și prin evaluarea impactului distributiv al politicilor. Completarea abordărilor cu caracter universal cu abordări specifice va îmbunătăți eficacitatea sistemelor de protecție socială. Modernizarea sistemelor de protecție socială ar trebui, de asemenea, să urmărească îmbunătățirea rezilienței acestora la provocări multidimensionale. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită gospodăriilor celor mai vulnerabile afectate de tranziția verde și cea digitală și de creșterea prețurilor la energie.

Pentru a răspunde nevoilor individuale, statele membre ar trebui să dezvolte și să integreze cele trei componente ale incluziunii active: ajutor adecvat pentru venit, piețe ale forței de muncă incluzive și acces la servicii de facilitare de calitate. Sistemele de protecție socială ar trebui să asigure prestații de venit minim adecvate pentru toți cei care nu dispun de resurse suficiente și să promoveze incluziunea socială prin sprijinirea și încurajarea participării active a persoanelor pe piața muncii și în societate, inclusiv prin furnizarea de servicii sociale specifice.

Disponibilitatea unor servicii de calitate și accesibile, inclusiv din punctul de vedere al prețurilor, precum educația și îngrijirea timpurie, îngrijirea extrașcolară, educația, formarea, beneficierea de o locuință, asistența medicală și îngrijirea pe termen lung, reprezintă o condiție esențială pentru asigurarea egalității de șanse. Este necesar să se acorde o atenție deosebită combaterii sărăciei și a excluziunii sociale, inclusiv a sărăciei persoanelor încadrate în muncă, în conformitate cu obiectivul principal al Uniunii pentru 2030 privind reducerea sărăciei. Ar trebui abordată în special sărăcia și excluziunea socială în rândul copiilor, prin măsuri cuprinzătoare și integrate, inclusiv prin punerea deplină în aplicare a Garanției europene pentru copii.

Statele membre ar trebui să se asigure că fiecare persoană are acces la servicii esențiale de bună calitate, inclusiv copiii. Pentru persoanele aflate în dificultate sau în situații vulnerabile, statele membre ar trebui să asigure accesul la o locuință socială adecvată sau la ajutoare pentru locuințe. Statele membre ar trebui să asigure o tranziție energetică nepoluantă și echitabilă și să abordeze sărăcia energetică ca o formă de sărăcie din ce în ce mai importantă din cauza creșterii prețurilor la energie, parțial legată de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, inclusiv, după caz, prin măsuri temporare specifice de sprijin pentru venit sau prin adaptarea măsurilor de sprijin existente. De asemenea, ar trebui puse în aplicare politici incluzive de renovare a locuințelor. Nevoile specifice ale persoanelor cu handicap, inclusiv accesibilitatea, ar trebui să fie luate în considerare în legătură cu respectivele servicii. Este necesar să fie abordată în mod specific problema lipsei de adăpost. Statele membre ar trebui să asigure acces în timp util la îngrijiri medicale preventive și curative și la îngrijire de lungă durată, în condiții de bună calitate și la prețuri abordabile, menținându-le totodată sustenabilitatea pe termen lung.

Având în vedere activarea Directivei 2001/55/CE a Consiliului ⁽¹⁾, statele membre ar trebui să le ofere persoanelor strămutate din Ucraina un nivel adecvat de protecție. Pentru minorii neînsoțiți, statele membre ar trebui să pună în aplicare măsurile necesare. Copiilor ar trebui să li se asigure accesul la educație și îngrijire, precum și la servicii esențiale, în conformitate cu Garanția europeană pentru copii.

În contextul creșterii longevității și al evoluțiilor demografice, statele membre ar trebui să asigure caracterul adecvat și sustenabilitatea sistemelor de pensii pentru angajați și pentru cei care desfășoară activități independente, oferind șanse egale pentru femei și bărbați de a obține și a acumula drepturi de pensie, inclusiv prin mecanisme suplimentare de asigurare a unui venit corespunzător la o vârstă înaintată. Reformele sistemelor de pensii ar trebui să fie sprijinite prin politici care să urmărească reducerea decalajului de pensii dintre bărbați și femei și prin măsuri care să prelungească viața activă, de exemplu prin creșterea vârstei efective de pensionare, în special prin facilitarea participării pe piața muncii a persoanelor în vârstă, și ar trebui să se încadreze în strategii mai largi vizând îmbătrânirea activă. Statele membre ar trebui să stabilească un dialog constructiv cu partenerii sociali și alte părți interesate relevante și să permită o introducere treptată corespunzătoare a reformelor.

⁽¹⁾ Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflus masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri (JO L 212, 7.8.2001, p. 12).